

Elżbieta Sachse-Kozłowska

MATERIAŁY Z JASKINI MAMUTOWEJ POD KRAKOWEM, ZE ZBIORÓW MUZEUM LUIGI PIGORINIEGO W RZYMIE

Niniejszy komunikat jest następnym z serii prezentującej nieznaną, drobne kolekcje z polskich stanowisk paleolitycznych. Nawiązuje on do pracy zamieszczonej w 33 tomie „Światowita”, w której przedstawiłam zabytki z Jaskini Mamutowej, znajdujące się w Muzeum Historycznym w Moskwie¹.

Materiały niżej prezentowane pochodzą również z Jaskini Mamutowej pod Krakowem i znajdują się w Muzeum Luigi Pigoriniego w Rzymie. Zostały mi one udostępnione przez J. K. Kozłowskiego, któremu składam niniejszym podziękowanie.

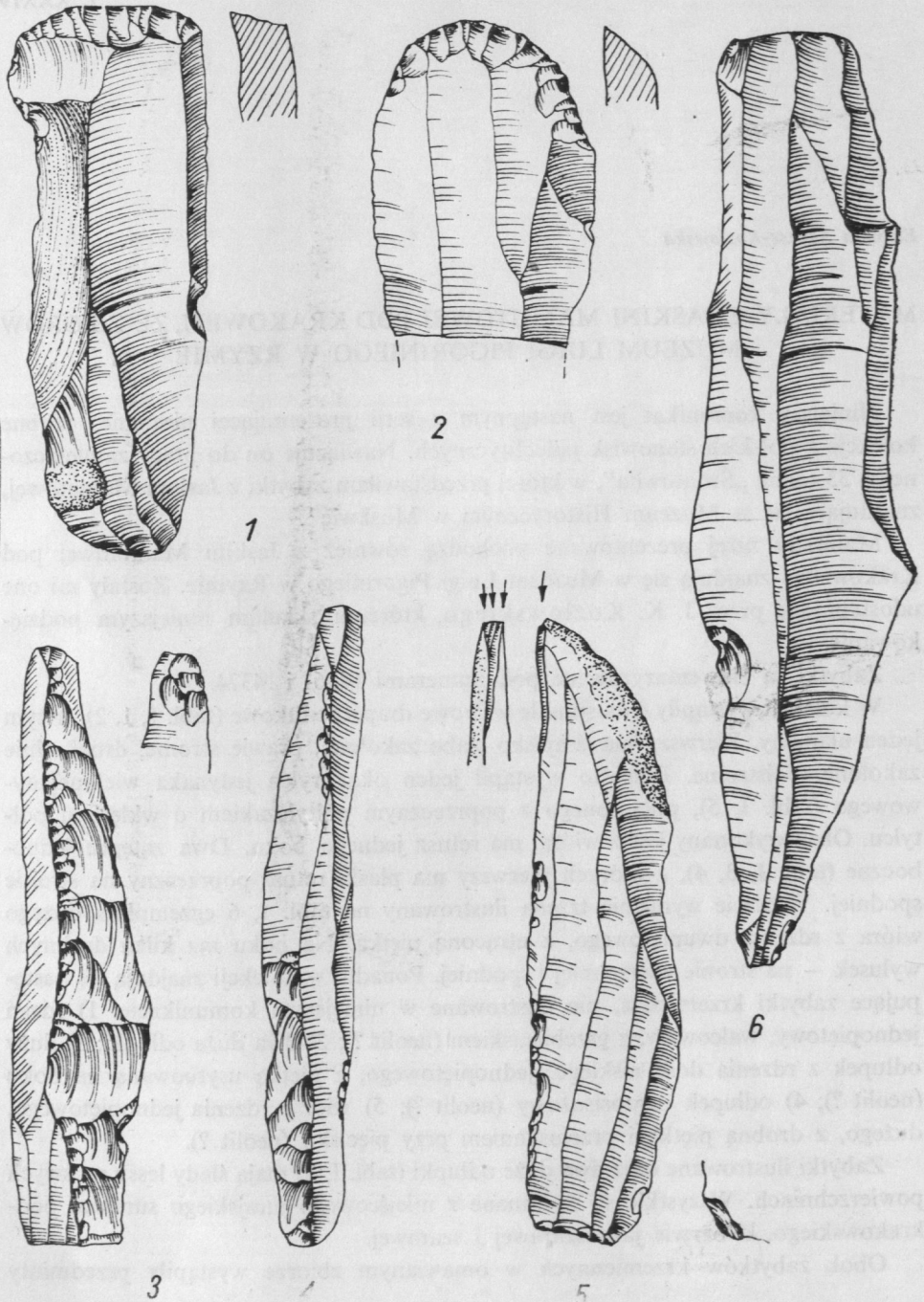
Zabytki są zinwentaryzowane pod numerami 14361 i 14374.

W kolekcji wystąpiły dwa smukłe wiórowe drapacze łukowe (tabl. I, 1, 2), w tym jeden ułamany. Pierwszy ma drapisko słabo zakolone, prawie strome, drugi silnie zakolone, półstrome. Ponadto wystąpił jeden okaz rylca jedynaka wielonegatywowego (tabl. I, 5), połączonego z poprzecznym półtylczakiem o wklęsłym półtylcu. Okaz wykonany jest z wióra, ma retusz jednego boku. Dwa zatępce jednoboczne (tabl. I, 3, 4), z których pierwszy ma płaski retusz poprzeczny na stronie spodniej. Wreszcie wymienić trzeba ilustrowany na tabl. I, 6 egzemplarz dużego wióra z rdzenia dwupiętowego, z utraconą piętą. Na boku ma kilka drobnych wyłusek – na stronie wierzchniej i spodniej. Ponadto w kolekcji znajdują się następujące zabytki krzemienne, nie ilustrowane w niniejszym komunikacie: 1) rdzeń jednopiętowy, walcowaty, z grzebieniskiem (neolit ?); 2) dwa duże odłupki; 3) duży odłupek z rdzenia dość niskiego, jednopiętowego, z piętą usytuowaną na boku (neolit ?); 4) odłupek degrosisażowy (neolit ?); 5) wiór z rdzenia jednopiętowego, dużego, z drobną piętą i przeluskaniem przy pięćisku (neolit ?).

Zabytki ilustrowane oraz dwa duże odłupki (tabl. I, 2) mają ślady lessu na swych powierzchniach. Wszystkie są wykonane z miejscowego jurajskiego surowca podkrakowskiego, o barwie jasnoszarawej i szarawej.

Obok zabytków krzemiennych w omawianym zbiorze wystąpiły przedmioty

¹ E. Sachse-Kozłowska, *Nieznanne zabytki z Jaskini Mamutowej w Wierchowiu*, „Światowit”, t. 33, 1972, s. 205 - 207.

Tablica I
Jaskinia Mamutowa. Zabytki krzemienne w.n.

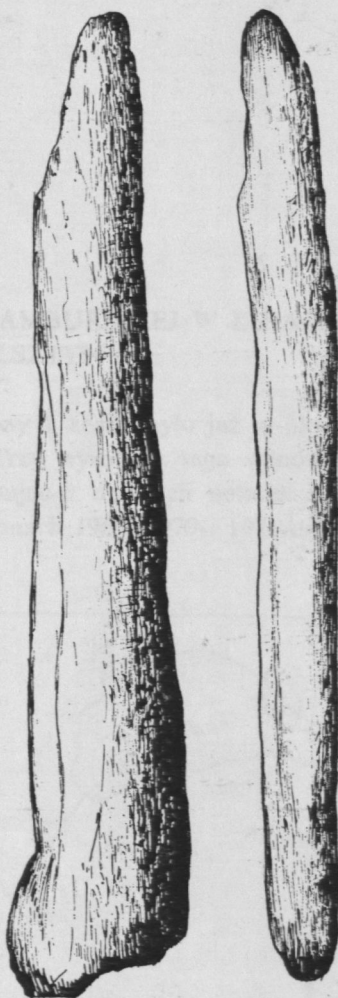

Fig. 1. Jaskinia Mamutowa. Zabytek kościany w.n.

kości (4 sztuki). Na uwagę zasługuje fragment kości (najpewniej renifera ?) noszący zapewne ślady wygładzenia (fig. 1 — por. oznaczenie na rysunku). Wymienić także wypada fragment siekacza mamuciego bez śladów obróbki. Ponadto wystąpiły dwie drzazgi kostne.

Wydaje się, że wszystkie ilustrowane zabytki pochodzą z poziomu wschodniograweckiego. Fragment siekacza może się wiązać ewentualnie z domniemanym poziomem oryniackim, w którym wystąpiły m. in. ostrza typu Mladeč, wykonane z siekaczy mamuta.

THE MATERIALS FROM THE MAMMOTH CAVE NEAR CRACOW

The author presents Upper Paleolithic artifacts from the Mammoth Cave near Cracow, coming from the explorations conducted by Count J. Zawisza in the 19th c. They are now stored in Luigi Pigorini Museum in Rome. The artifacts come from the „east gravettian” layer.